

Biurowy Redakcyjny „Dziennika Polskiego”, ulica Batoiego liczbą 26 (przedtem Halicka 46).

Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

Z przesyłką pocztową w państwie Austriackim, rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 2 zł.

Z przesyłką pocztową za granicą, do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 5 gr., do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Telefon Redakcji 171.

OZBIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie, niewyłączając niedziel i świąt o 8. rano.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biurowy Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Marjański liczbą 6 i 7 w domu pana Kiselki; we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei, Szawajarji i Wrocławiu pp. Haasensteina et Voglera, we Wiedniu A. Oppelki, R. Moose, w Warszawie Riechmana et Frenclera, Biuro anonsów w Paryżu C. Adam rue des Saint Peres.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 6 centów od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).

Prywatna korespondencja do 1 1/2 centa od wiersza.

Drobne ogłoszenia po 1 1/2 centa od wiersza. Pomieszczenia i sklepy po 1 ct. od wiersza.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 20 cent. od wiersza.

Od Administracji.

Zawarliśmy umowę z wydawcą, sprzedając Administracji „Dziennika Polskiego” P. T. Prenumeratorem po nadzwyczaj niskich cenach następującej dzieła:
Kompletne wydanie dzieł J. I. Kraszewskiego 80 tomów za 25 zł. (Pojedyncze tomy sprzedają się po 40 ct.)
Pisma Narcezy Zmichowskiej (Gabryelli) 5 tomów za 5 zł. 40 ct.
Za opakowanie nie jest nie liczy, kosztą zaś przesyłki ponosi odbiorca.

Garreis — Błażek.

Lwów 14. września.

Gdyby nieobznajomiony ze stosunkami we wnętrzu monarchji austro-węgierskiej, z jej stronictwami parlamentarnymi i frakcjami politycznymi — dostał teraz przypadkiem do ręki jakiegoś pismo czeskie, albo mówiąc wyrażnie wychodzące z Czech — mniejsza w jakim redagowane języku — i gdyby się z jego artykułów chciał poznać wspomnianych stosunkach, do ciekawych z pewnością doszedłby rezultat. Zdaje nam się, że nadaremnieby szukał opozycji i stronictwa rządowego, że napróżno nateżałby cały spryt i całą wagę, aby się dowiedzieć, kto walczy z rządem a kto przeciw niemu — w najlepszym razie doświadczyłby może do wniosku, że całe Czechy, bez różnicy narodowości, stanowią jeden wielki polityczny obóz nieprzyjacielski i opozycyjny, który przy najbliższej sposobności przypuści walny szturm na oszańcowaną pozycję ministerstwa — i prawdopodobnie ją zdobędzie.

Odbywają się teraz właśnie wybory uzupełniające w niemieckich okręgach królestwa Czeskiego, których posłowie podpisali w ostatniej sesji sejmowej znaną deklarację posła Schmejkala i opuścili salę obrad, skutkiem czego pozabawieni zostali w myśl regulaminu sejmowego swych mandatów — zupełnie może przypadkowo odbył się także w Starem mieście w Pradze wybór do rady państwa. Owoż wynik tych wyborów i komentarze, jakimi je zaopatrzyli organa publicystyczne, czeskie i niemieckie, nasunęły nam powyższe uwagi i szczerze radzimy każdemu, kto pragnąłby się zaznajomić ze stosunkami domowemi królestwa korony św. Wacława, aby tych komentarzy — nie czytał. Konkluzja bowiem i wnioski, do jakichby na ich podstawie doszedł, byłoby, zdaniem naszym, w rażącej sprzeczności z faktycznym i istotnym stanem rzeczy. Trzeba dobrze znać stosunek wzajemny Czechów i Niemców i walkę narodowościową, jaka między nimi się toczy, trzeba znać stanowisko, które obie narodowości zajmują w obec będącego u steru gabinetu a wówczas dopiero uda się może jako tako zrozumieć doniosłość wyniku wyborów i przydanych mu komentarzy niemiecko-czeskich.

Dlaczego posłowie niemieccy opuścili sejm czeski, wiadomo.
Wiadomo także, że dr. Schmejkal, stając na czele sekcji uczynił to raczej *de Nicht gehorchend, nicht dem rigorem Tr. B.* Sądymy, że przywódcę niemieckich mężów zaufania wiedział bardzo dobrze, że krok, do jakiego się uciekał, Niemcy, nie stoi w żadnym stosunku do wielkości „krzywdy”, wyrządzonej im przez większość czesko-federalną. Nacisk ultrasów z obozu „ostrzejszego” był jednak zbyt wielki, aby mu się mogły oprzeć rozważa i umiarkowanie niemieckich mężów zaufania. Wybory uzupełniające, które stały się ko-

niecznymi, miały aprobeować secesję, miały zadokumentować, że naród niemiecki nie chce, aby jego posłowie zasiadali w sejmie czeskim. Czy ta aprobata wypadła po myśli pana Schmejkala i jego towarzyszy, godzi się wątpić. Poseł dr. Russ należał bezsprzecznie dotychczas do wybitniejszych posłów opozycyjnych i cieszył się z pewnością zaufaniem niemieckich mężów zaufania — dla ultrasów niemieckich nie był on jednak dość niemieckim, jego ton nie był dla nich dość ostrym i dlatego musiał w okręgu miejskim *Tetschen-Bodenbach-Böhmisch-Kamnitz-Kreibitz* ustąpić miejsca dr. Juljusowi Garreisowi. Kto jest ten pan Garreis, nie wiemy. Zdaje się jednak, że na przyszłość będziemy się musieli przyczepić do nazwiska tego nowego bohatera walczącej pod wodzą spółki knotowskiej armji. Gdyby wybory uzupełniające w miejscach secesjonistów niezmieniły się nie były wyszczególnić, tylko tym jednym wyborem we wspomnianym okręgu — za długi, aby go powtórzyć — wówczas zasługiwałyby one już dostatecznie na uwagę przedlit. sfer politycznych. Zwiększenie nieznanemu nikomu pana Garreisa nadaje czeskim wyborom sejmowym charakterystyczne piętno. Wskazuje ono dokładnie, do jak zmierną politykę Niemców czeskich, dowodzi, że „ton ostrzejszy” coraz głośniejszym rozbrzmiewa echem w niemieckich okręgach królestwa czeskiego. Pod tym względem mają może raczej wieńskie pisma opozycyjne, że echo to powinno się już było odbić o uszy hrabiego Taaffeego.

Podobnym zupełnie objawem jest dokonany dnia 9. b. m. wybór uzupełniający do rady państwa w Starem mieście w Pradze. Okrag ten należał dotychczas do Staroczesów — tym razem wyszedł zwycięzca z urny pan dr. Gabriel Błażek, którego główną, może nawet jedyną protekcją była przyjaźń Gregora. Nie myślimy serjo traktować zarzutu podniesionego w pismach staroczeskich, że pan Błażek zawdzięcza swój wybór Niemcom i żydom — antysemitom. Jeżeli organa staroczeskie nie więcej mu nie mają do zarzucenia, to byłoby cokolwiek za mało. Nie będziemy również badali, ażeby ścisły zachodzi związek przyczynowy między dyslokacją Jego Ekscelencji pana Gautscha, a zwycięstwem w borzenem pana Błażka, w każdym razie jest ono dowodem, że niezadowolone między Czechami znaczne robi postępy, że i wśród nich radykalizm bierze górę. Fakt ten powinienby sięgnąć na siebie uwagę Jego Eksce. pana prezidenta gabinetu i skłonić go do zastanowienia się nad skutkami jakie wyjdą po osmiu latach jego programu pojednawczego. Dr. Władysław Rieger był przez cały dzień gościem hrabiego Taaffeego w Ellshaus. Czy tam coś o tem mówiono? Kada państwo ma się niebawem zebrać — być może że się czegoś dowiemy!

Prześladowanie Unitów.

O gwałtach dokonywanych na nieszczęśliwych braciach naszych unitach, donoszą z Noworosyjskiego kraju co następuje:

„Unitów wysłano dotychczas do gubernji urenburgskiej z tak zwanego Noworosyjskiego kraju — dwudziestu. W powiecie aleksandryjskim (gubernja chersońska) temi duiami niektórych unitów porozysłano do innych powiatów. Dotychczas mieszkali oni w gubernji chersońskiej grupami, często po kilku w jednej wsi. Teraz porozysłano ich tak, że nietylko we wsi mieszka nie więcej jak jeden unit, lecz jedni od drugich znajdują się w odległości 30—50 wiorst. Zdaje się, że władze są tego zdania, że jeżeli unicy nie będą się mogli między

sobą komunikować, to ulegną namowom i przyjmą prawosławie. Rachuby te naturalnie są mylne. Dwudziestoletnie prześladowanie tak ich zahartowało, że wśród tych, którzy wytrwali dotychczas, nie może być odstępców.

„Z Podlasia ciągle przywożą tych unitów, którzy udali się w strony rodzinne dla zobaczenia żon i dzieci. Po przywiezieniu takich unitów na miejsce wygnania i zasądzeniu na więzienie odsyłają ich do Radomia, gdzie sąd skazuje znowu na więzienie. Po odbyciu kary odwożą unitów do gubernji chersońskiej i często dlatego tylko, by w parę tygodni wraz z rodziną lub samych wywieść do gubernji urenburgskiej.

„W sierpniu z Podlasia przywieziono na miejsce wygnania tj. do gubernji chersońskiej Aleksandra Gicewicza. Gicewicz zostawał na wygnaniu 12 lat, wyruszył na Podlasie dla widzenia się z rodziną, lecz przebywał w domu tylko trzy dni, gdyż 27. czerwca strażnicy pojmali go w Łomozach i skrupowanego odprowadzili do Białej. Naczelnik białski namawiał go do przyjęcia prawosławia, przyrzekając, że zostanie w domu. Propozycja została odrzuconą ze względu i Gicewicz po odsiedzeniu kilku tygodni w więzieniu, w sierpniu znękany i schorowany przybył na miejsce wygnania do wsi Dobrowolka (gubernji chersońskiej). Zapowiedziano mu, że zostanie wysłany wkrótce do gubernji urenburgskiej.

„Jakuba Makaruka, który także udał się na Podlasie dla odwiedzenia rodziny, policja pojmowała we wsi Rudna (powiat radzyński) i związanego odwoziła do Radzyna, a z Radzyna do Białej, skąd odtransportowano go na miejsce wygnania do Bobryńca (gubernja chersońska) powiat jelezabecki. W Bobryńcu Makaruka wtrącono do lochu ciemnego, gdzie trzymał go osm miesięcy. Następnie po etapie odprawiono go do Radomia. Podróż trwała pięć miesięcy, które były dla prawdziwym piekłem. W Radomiu osadzono go na siedm dni aresztu w więzieniu, taki sam los spotkał jego żonę za to, że nie doniosła policji, iż mąż jej przybył do domu. Prócz tego skazali go na zapłacenie 30 rubli. Makaruk przybył już do Bobryńca i zostaje pod ścisłym dozorem policji.”

Kto winien?

(Odpowiedź wiedeńskiemu Fremdenblattowi.)

Nawiązując do mającego się wkrótce odbyć we Wiedniu kongresu higienicznego, poświęca pódurzędowy *Fremdenblatt* z 13. bm. obszerny artykuł wstępującemu rozmatywanym wagom i konkluzjom na temat stosunków sanitarnych, zdolności do noszenia broni, śmiertelności i t. p. objawów populacyjnych w Austro-Węgrzech. Wśród innych prowincji, wymienia autor kilkakrotnie także naszą Galicję, a wymienia po to tylko, żeby skonstruować na podstawie cyfr statystycznych, o ile kraj nasz pod względem sanitarnym pozosaje w tyle za innymi prowincjami. *Tu la vultu George Dandin* — możemy odpowiedzieć temu póturzędowcowi.

Kto przez 100 lat systematycznie ignorował i poniżał taką ogromną prowincję? z zaniedbaniem własnych nawet interesów — ilekroć tylko szło o jakiegokolwiek naprawy stosunków jej społecznych, ten nie powiniin dziś zadawała się samemu jeno konstataowaniem smutnych stosunków... N. p. autor rzeczony artykułu powiada między innymi, że niemal corocznie wylewy wód w Galicji, oprócz zubożania ludności, oddziałują równolegle nader szkodliwie na stan zdrowia dotychczas tą kłeską mieszkańców. Powtarza zatem — jak

zresztą w całym artykule rozpisuje się jeszcze z dobranej już znanymi rzeczami — argumenta, jakie swiergając na naszych dachach wróble — lecz nie uznaje za stosowne, zrobić od siebie skromne uwagi, że gdyby rząd centralny chciał rzetelnie, toby i tym wylewom można kres położyć, jeśli nie do raźnie, to przynajmniej zanim dorosnie następne pokolenie... Wynagółe ci panowie u wielkiego otędrza w kwestji krytyki naszego kraju są zawsze aż do zbytku pochopni i gorliwi, lecz i na tem konie.

Na dziś notujemy z satysfakcją ten głos *Fremdenblattu*, konstatający ze zwiększającą się statystyką, ile takie wylewy wód wpływają materialnie nie tylko na same stosunki ekonomiczne danego kraju, lecz w dalszej konsekwencji także na cyfrę rekrutów pod karabin i goriwi, lecz i na tem konie. i w czasie zbliżającej się kampanji parlamentarnej, kiedy kwestja regulacji rzek galicyjskich wchodzić może na stoł Izby, będziemy mieli honor przypomnieć ministerjalnym publicystom ich artykuł dzisiejszy.

Wystawa krajowa.

(Wystawa Etnograficzna.)

Kto zwidził chatę huculską i mały ale zgrabnie urządzone pawilon bałneologiczny, ten musi wstąpić do sąsiedniego pawilonu, gdzie nęca wzrok różnobarwne stroje włościańskie z różnych ziem dawniej rzezypospolitej. U wejścia powitają cię, jako gospodarze stroje krakowskie, a dalej długim szeregiem włościanie z nad Warty, Dniepru i Niemna. Cała wystawa etnograficzna zaleca się wielkim porządkiem i przejrzystym układem. Przedewszystkiem zwracają uwagę: Kostjuncy całe na manekinach rozwieszono, w oszkleniach szafach. Dwa manekiny są opatrzone maskami, mianowicie stroj dziesiętny z nad Czeremoszu i stroj chłopi z Podola galicyjskiego. Oryginalny jest ubiór z Trypola (na Ukrainie), jest to mianowicie jedwabna tak zwana „namitka”, z jedwabiu własnego wyrobu. Rząd rosyjski założył tam swego czasu hodowlę jedwabiu. Jedwabnictwo jednak upadło. Dotychczas zaś hodują tylko tyle jedwabników, ile potrzeba do wyrobienia kilku namitek, potrzebnych we wsi przy uroczystościach weselnych. Szczególnie zdobne są stroje ukraińskie, wszystkie po większej części własnego wyrobu. Dopiero w najnowszych czasach można zauważyć, że obok materjalskich, wkłada się kupny towar rosyjski. Znawcy stosunków miejscowych twierdzą, że wpływ na to nie tyle zamówienie w obczyźnie, jak raczej stosunki ekonomiczne kraju.

Rozrucone dość gęsto po Ukrainie fabryki cukru nastreżają ludności łatwy zarobek, ale nie pozwalają kobietom zajmować się z zamiłowaniem wyrobem odświętnych strojów: zjad potrzebą zaopatrywania się w produkt gotowy, ale obcy. — Z drugiej zaś strony w miejscowościach granicznych zaznaczają się wybitnie wpływy narodowości polskiej. Tak n. p. w stroju z Karapieżki wiecie nad Czeremoszem widać jest przejście powolne do motywów rumuńskich, mianowicie w naszywaniu blaszek, gdzie dzieje na Rusi nie używanych. „Zapaski” bessarabskie mają znowu oryginalne naszywki w formie kociołków. Ogólnie zaś hafty z Podola, Wołynia i Ukrainy cechuje oryginalność w desenjach własnego wyrobu, jakkolwiek tu i ówdzie spostrzega się „zapaski” kupne. Obok malowniczych strojów ruskich jest wielka różnorodność kostjumów z Wielkopolski, z Krakowskiego i Litwy. Wymienimy tylko najważniejsze,

stroj Litwina z okolic Pińska, Litwinki z gub. grodzieńskiej, oryginalny gorset z Węlesnicy (gubernja mińska). Bogactwem imponują: sroji drubny z okolic Mechlina (pow. sremski), dostatni stroj Pańcuzanina z okolic Nakła i piękne stroje z Okłoka i Machcina (Poznańskie). W ogóle znajdujemy strojów na manekinach trzydzieści cztery w oddzielnych szafach. Za dni kilka przybędzie jeszcze jedna szafa, w której pomieszczą się stroje dotychczas w gablotach złożone. Z tych piękniejsze: stroj z Hussowa (Łańcutkie), z Bienczyca, używany przed 50 laty i z Ropczyckiego. Oryginalne są dwa piękne czepce z okolic Suchej, z tychże stron bogato haftowana krzyza i spodnica. Warto widzieć, jak pięknie ubierają się mieszczanie w Jabłonkowie na Śląsku; jest tam pas szlasy wartości najwięcej 100 zł. Pończochy nieskończenie długie góralek z gór ślązkich są wymowną ilustracją przysłowia o „nogach bocianich”.

Oprócz tych całkowitych strojów, rozmieszczono są w gablotach stroje mniej kompletne. Z tych charakterystyczne są ubrania mazurów kolonistów z pod Ploskirowa na Podolu, stroj wieśniaczek z Politanek (pow. Jampolski), kompletny a wydatny stroj Litwina z okolic Pińska, Litwinki z gub. grodzieńskiej, oryginalny gorset z Węlesnicy (gubernja mińska). Bogactwem imponują: sroji drubny z okolic Mechlina (pow. sremski), dostatni stroj Pańcuzanina z okolic Nakła i piękne stroje z Okłoka i Machcina (Poznańskie). W ogóle znajdujemy strojów na manekinach trzydzieści cztery w oddzielnych szafach. Za dni kilka przybędzie jeszcze jedna szafa, w której pomieszczą się stroje dotychczas w gablotach złożone. Z tych piękniejsze: stroj z Hussowa (Łańcutkie), z Bienczyca, używany przed 50 laty i z Ropczyckiego. Oryginalne są dwa piękne czepce z okolic Suchej, z tychże stron bogato haftowana krzyza i spodnica. Warto widzieć, jak pięknie ubierają się mieszczanie w Jabłonkowie na Śląsku; jest tam pas szlasy wartości najwięcej 100 zł. Pończochy nieskończenie długie góralek z gór ślązkich są wymowną ilustracją przysłowia o „nogach bocianich”.

Bardzo pouczającym jest zbiór haftów ruskich w zestawieniu z haftami starożytnymi, t. zw. Filiponów. Znac tu dobitnie zasadniczo różnicę we wzorze haftu: nawet mniej poprawne oko rozróżni wzorki słowiańskie od motywów turkiskich. Jak silną jest tradycja rodzima, widać z następującej okoliczności. Za czasów Katarzyny przesiedlono mnóstwo Kozaków z Zaporozża za Ural. Jeśli porównamy ręczki haftowane dzisiejszych Kozaków zauralskich z haftem zaporoskim, dostrzeżemy, obok pewnej defiguracji motywów, ten sam zasadniczo-wspólny wzór. Wzór ten przetrwał wieki dawno za Uralem, uległszy drobnym modyfikacjom. Hafty z Janowa (pow. Kobryński) robione są przez mieszczan, których lud tamtejszy zwie „Jaborami”: mówią oni własnym żargonem, kwestują na kościelny. Pochodzenie ich niejasne. Hafty wreszcie przemysłowym z okolic Podwołoczysk świadcza o wymownie o pospolicie, z jakim je wykonywują kobiety, zajęte wozną kontrabandą. Odrębną ornamentacją wyróżniają się nadto hafty z Czepiel (w okolicy Słucka).

Przy gablotach rozłożone są fotografie typów ludowych. Pięknym doborem odznaczają się fotografie p. M. Grejma z Kamienicy Podolskiego. Wspomnieć też trzeba o wielkiej fotografii, przedstawiającej walne zgromadzenie kółek włościańskich w Inowrocławiu pod egidą tyle dla sprawy włościańskiej zasłużonego p. Jackowskiego.

Jedyna w swoim rodzaju kolekcja pisaneśki ściągano mnóstwo widów. W dolnych szafach rozłożono zbiór obramowań i koszykarski. Sciany przystrojone przeslicznymi kilmkami, których dostarczyła na wystawę p. M. Kulczykowska. Na lewo od wejścia znajdujemy znakomicie wykonaną mapę Tatr (*hors de concours*). Autorem jej jest starszy inżynier p. Wolgner.
Ile sidi twórczej kryje się nieraz pod siermięgą, dowodem najlepszym 46 obrazków świętych, rzeźbionych w bukszanowym drzewie przez Jana

TENOR.

O... jak tu pięknie! Stokroć piękniej niż u nas!
Pagliano, Induno i Casnedi byli autormi słynnych fresk, a Vela, Strazza, Magni i Tabacchi, cudnych rzeźb, które na dworcu podziwiał Adas oszołomiony.

Znajdował się zatem w mieście, z którego Konstantyn w 303 r. wydal ów słynny edykt, dozwalający chrześcianom wyznawać swoją religję. Tam w dali pałace i gmachy, które zdawały się niewiedzieć, że jakiś Atylla w 5ym wieku zburił ich poprzedników. Szesnaste wspaniałe kolumny z białego marmuru, tuż przy kościele św. Laurentego, dumnie wznosiło swe czoła, zapytujące niebios, czy to prawda, że Ostrogoci, Lombardowie, a w końcu Fryderyk Rudobrody, pastwili się ongi nad tym drugim dzisiejszym Paryżem, nad stolicą, którą Pompejus drugim nazywał Rzymem?

Znajduje się wreszcie u tej ostatniej instancji śpiewu, w tam siedlisku Lampertich, w owem mieście, gdzie wznosi się słynny olbrzym, pomieszczający łatwo w swem wnętrzu przeszło 4000 ludzi, ów gmach, w którym jeszcze przed wielką rewolucją francuską najslasniejszemu głosu nie zawsze mogły zapęnić tonami swemi tej olbrzymiej przestrzeni...

Był w Medjolan!
Był w mieście — gdzie nieuszanowano Wierzy Leonarda, wypelzłej, wyżartej przez węża...
Medjolan! Wszak to gniazdo artystów, ich uenia obiecana, przedmiot westchnień wszystkich tenorów...
Stojąc na stopniach dworca, Adas ciekawie patrzył do koła.
Stoiące młode, ciepłe, ożywcze, świeciło wesoło, promieniejąc na tle ciemnego szafiru.
Wszystko było ładniejsze, piękniejsze niż u nas...
Ten król przestworca, olbrzymi ów brylant, ten sfinkś odległy, tajemniczy, tajemniczy, wszystkich oślepiający, cały świat swym blaskiem za-

śmiewający — czy był on tym samym, bladym planetą, który u nas z jasnego wychylał się lazuru, świecąc smutnie nad białymi łanami w porze zimowej?

Jak tu pięknie!
O! stokroć piękniej niż u nas, weselaj — jaskrawiej!...

Pełną pierśią odetchnął Adas. Wesoło patrzył w przyszłość. Wierzył w nią i uśmiechał się wyciągając ku niej rękę...

— Jedź, Adasiu, jedź — mówiła doń matka — niech cię Bóg błogosławi, moje dziecko! Nie troszcz się o mnie. To co mam, wystarczy mi na cały rok żyć. A zresztą choć stara, pracować jeszcze mogę i będę, byle tobie ulżyć. Jedź, w imię Boga!...

Z matym fundusikiem w kieszeni wyjeżdżał Adas do Włoch. Trośliwość, rady i przestrzeogi matki, towarzyszyły śpiewakowi w drodze.

Wszak on nie marzył o tom, aby śpiewać na największej scenie Europy.
Choć fenomenalny głos jego tenorowy olbrzymie rokował nadzieje, potrzebował jednak jeszcze studiów mozołnych, głównie zaś owej zagranicznej pieczęci, która bywa najwyższą sankcją dla krytyki i publiczności.

Był uczniem Lampertiego lub Sbrilla! Oprócz rzeczywistych korzyści z nauki u takich mistrzów sztuki śpiewu, firma brzmiała pięknie i otwierała potęgą swego rozgłosu wszystkie sceny świata!
Wieg da nauki, zdobył się sławy i rozgłosu wyjechał z domu Adas.

Po ukończeniu uniwersytetu, dzięki wzmagającej się w naszych czasach hyperprodukcji inteligencji, znalazł się nagle bez posady. I czemuż nie miałby zająć wysokiego stanowiska w świecie artystycznym, stanąć w równym rzędzie z Mazzino i dać Polsce drugiego Mierzwińskiego?

Czas przesądów artystycznych dawno minęły. Prawdziwy talent zdobywa sobie wszędzie prawo obywatelstwa a praca rzetelna ma zawsze uznanie.
Matka Adasia nie miała żadnych zgół przesądów. Mawiała zwykle, że wszędzie można być uczciwym i pożytecznym, byle nie przestać być człowiekiem.

Pobłogosławił ją jego zamiarom.

Czy był śpiewakiem znaczy zerwać ze światem towarzyskim?
Czy wstąpić na deski, znaczy odtrącić od siebie społeczeństwo?
Czy wielki przewrót dziejowy, dokonany demoniczną potęgą takiego Marata i Dantona, nie zrównał już w 19. stuleciu wszystkich odcieni społeczeństwa?

Wszak był aktorem ów członek zgrómadzenia za czasów wielkiej rewolucji, którego głos zaważył w sprawie wyroku śmierci na króla...

Talent!
Wszak Adas miał talent, miał prawo do sławy, bo miał pole do popisu: miał głos!
Matka zezwoliła i Adas wyjechał do Włoch. Obecnie był już w kresu swej podróży.

Omnibus za 25 centymów zawiózł go do miasta. Jadąc przez *Corso Venezia*, podziwiał wspaniałe gmachy, wreszcie minąłszy *Corso Vittorio Emanuele*, zatrzymał się na *Piazza del Duomo*.

Z matym kufierkiem w rękę wysiadłszy z omnibusu stanął Adas z podziwem przed marmurowym kolosem katedry.

Dwa tysiące zimnych, marmurowych, białych posągów, które przez pięć wieków patrzyły poważnie na przechodniów, dziwne, nieopisane zrobiły na nim wrażenie.
Olbrzymi plac okrążyły cudne pałace, nad których budową życie swe strawił Giuseppe Mengoni...

Widok był imponujący. O! jak tu pięknie! wspaniale!
Idąc za poradą swej notatki, skierował Adas swe kroki na *via s. Margherita*. Minął więc plac a przeszedłszy szybko *via Carlo Alberto*, stanął u progu skromnego hotelu *Aquila*.

Znalazł pomieszkanie, wikt i usługę za cenę 4 franków na dobę.

Sbrillo zachwycał się swoim uczniem.
Lekcje trwały już z górą dwa miesiące, w ciągu których Adas chwile połykał naukę.

Pewnego wieczora, gdy siedział w galerji Emanuela u Biffiego, nagle odezwał się tuż przy nim dzwiczny głosik:
— O! *Santa Madre!*

Były to dwie Włoszki, cudnej urody kobiety, które swemi dużemi czarnemi oczami z zachwytem patrzyły na piękną sarmacką głowę Adasia.

I rzeczywiście, twarz ta uderzała białą swą cerą i dziwną harmonją wielkich niebieskich oczu, jasných, wypieszczonych wąsików i ślicznych blond włosów. Odbijała też jaskrawo od śniadej cery, kruczých włosów, czarných bródek i oczu wszystkich tam zgromadzonych Włochów.

Dwie nieznajome ogładyły się, patrzac ciekawie na niego i szeptać coś do siebie. Wreszcie zgubily się w tłumie.

Później spotykał je wszędzie.
W *la Scala*, gdzie miał występ wolny, widywał je w pierwszych łozach. Na spacerach, tam, gdzie dawniej były bastjony, a dziś przelicznia alea kasztanów, ciągnąca się od *porta Venezia* aż do *porta Nuova* — spotykał je w pięknym ekwi-pażu.

Były to zawsze też same uśmiechy brunetki i jednakowe, marzące, półokrzyśte spojrzenia blondynki.

Znajomil się wreszcie z niemi u Sbrilla.
Snać dowiedziały się, że Adas był jego uczniem i przybyły do mistrza, prosząc o lekcje.
Po krótkim czasie Adas znalazł Sbrilla — i znikł wraz z pięknymi Włoszkami.

Dlaczego nasz śpiewak wierzył chociażby na chwilę w siadłość Penelop nowożytnych?
Chwile szczęścia i zachwytu nie trwały długo. Z kraju przybył list, donoszący o śmierci matki.
Gdzież żaloba roztacza swe kiry, tam kapłanki Bachusa i Afrodyty nie umieją oddechać...

Adas został sam jeden, bez fundusów, opuszczony, bez opieki, na obcej ziemi, wśród obcych.
Nawny! On wierzył, że za te półczyże ze swą Magdaloną, jak ongi Dante z Beatryczą. On wierzył w miłość blondynki, dla której pragnął umrzeć.
Lecz ona nie była Lunelą, ową bohaterką Jana Pawła, która ubóstwiła umierającego dla niej Roquairola. Ona nie nosiła smutku, też i rozpaczy.

Porzuciła go.
Odtąd ponury, jak „Sąd” Michała Anioła, chodził samotny po ulicach Medjolanu.

Samotny wśród tłumów, wśród serc obcych i zimnych,
— O! *Santa Madre!*

Przyjaciele dawni nie poznawali go.
Adas zbierać nie mógł — nie umiał. Fundusze się wyczerpały a największy biedak z *Niccolo Mercato*, owę najbiedniejszą dzielnicę Neapolu, był w obec niego bogaczem.

O! jak mu było smutno! Stokroć smutniej niż w kraju...

To słońce nawet, tak młode, ożywcze, bezsilnym było w obec jego tęsknoty. Smutnemi się zdawały jego promienie lśniące na tle ciemnego szafiru.

Po obcych ulicach tułał się Adas, nie mogąc zarobić na kawałek chleba, bo z żalem w duszy a smutkiem i żalobą w sercu — zapomniał o swoim głosie, który mógł przynieść mu krocie.

Wyędziały i głodny — znalazł wreszcie przytułek... w szpitalu.

Rzecz to ogólnie wiadoma, że najnieszczęśliwszymi na świecie ludźmi są... dyrektorowie teatrów!

Panowie ci głoszą to z zapałem pomimo protestu ze strony artystów.
Nieszczęściem ich jest owa niepewność powodzenia, zatem groźba ruiny w każdej chwili. Legouwe miał słusność twierdząc, że w każdym zawodzie bywają żrzące losu i niepewności, lecz w teatrze wszystko jest loteryją.

Dyrektor *Scullii* był bardzo nieszczęśliwym.
Lysa jego głowa najbardziej to czuła, gdyż bił się w nią nieustannie.

Czyż mógł bowiem przewidzieć, że w dniu dzisiejszym, podczas gościnnych występów Patti, owego słowika o złotem gardziółku, że w dniu tak szczęśliwym w którym wszystkie miejsca olbrzymiego gmachu całkowicie były wysprzedane — czy mógł pytały przewidzieć, że konieczny, niezbędny towarzysz każdej donny, owe najpotrzebniejsze koło w muzycznej maszynie, którą nazywają operą, słowem, że najlepszy jego tenor zachoruje?

Patti brała za występ 20.000 franków.
W razie odwołania przedstawienia, licząc kosztą utrzymania całego personelu — musiał biedny dyrektor ponieść olbrzymie straty.

Od 5-tej popołudniu *Umy* zaległy portyk, czekając na otwarciu miejsc górnych.

Szymczyka z Nowej Góry pow. Chrzanowski. Jestto naiwna, pełna uczucia religijnego rzeźba, której niestety nauka nie przyszła w pomoc.

W osobnej gablotce znajdujemy dalej liry ukraińskie, dudki i piszczałki, skrzypce góralskie (t. zw. gębelki), cymbały z Iwachnowic itd. itd. Jak już z tego pobieżnego przeglądu widać, przedstawia się wystawa etnograficzna bardzo dobrze. Zdumiewa bogactwem materiału, poczęta przejrzystym i wzorowym układem. Zasługą to, w pierwszej linii, szanownego kierownika muzeum przemysłowego, dr. A. Baranieckiego.

Co mamy robić?

Na pytanie to tak odpowiada Gł. Pols. — W stosunku do kraju, szerzy między ludem i mieszczaństwem wszelkiego wyznania i narzuca osiwiacie i poczucie polskości, za pomocą nie tolerancji tylko, ale szczerej i serdecznej miłości i prawdziwego do siebie braterstwa. Nie wątpić ani na chwilę o przyszłym triumfie sprawy naszej, będącej sprawą sprawiedliwości, ludzkości i postępu. Nie zapominajmy nigdy, pod żadnym pozorem, o godności narodowej, po utracie której wszystko by było straconem. Nie wierzyć na ślepo w żadną pomoc obcą, bo dobrowolnej nigdy nie będzie; nie przestraszać się niczyjemi groźbami, nieczyją obojętnością; bo to co dziś jest, runie a my, jeśli zachowamy narodowość, z pod gruzów zbitelnego dzisiejszego gmachu wyjdziemy żywi i cali. Wspierać w miarę sił naszych każde przedsięwzięcie polskie literackie, społeczne lub polityczne, mające na celu powiększenie zasobów umysłowych i materialnych narodu ku jego obronie na teraz, ku jego oswojeniu na potem. W szczególności przychodzić w pomoc bankowi ziemskiemu w Poznaniu, bo na większą to na mniejszą skalę podług stanu majątkowego, bo bardziej naglącej potrzeby na dziś nie ma jak ratowanie zagrożonej ziemi naszej.

W stosunku do emigracji, przykładając rękę do wszystkich pożytecznych instytucji polskich już istniejących; bo kto stoi sam na uboczu i nie staje jako żołnierz do szeregu, przestaje przez to być Polakiem. Zasiłać do instytucji w miarę możności wygnańskim groszem, aby łatwiej mogły osiągnąć swoje cele; bo każde społeczeństwo stoi na wspólnotach finansowych wszystkich jego członków a kto nie chce przyczynić się do cięzarów wspólnych, sam się wykreśla ze społeczeństwa; w szczególności składać ofiary do skarbu polskiego, który powinien szybko urosnąć i stać się potężną dźwignią. Nareszcie starać się o utworzenie związku narodowego, łączącego wszystkich chcących pracować dla Ojczyzny. Poświęcenie, ofiarność, solidarność, gorące uczucie patriotyczne, silna wiara w przyszłość, wola żelazna w pełnieniu obowiązków narodowych, to nas zbawi — a nie innego. Reszta, to jest panslawizm, socjalizm, serwilizm, kosmopolityczny indyferentyzm (przepraszamy za to niepielne wyrazy, niepielnie też przedstawiające rzeczy), to są choroby śmiertelne lub mronki samobójcze a powinniśmy je z wśród siebie wykorzenieć, jeżeli chcemy być Polakami.

Wypadki na Wschodzie.

Nowoje Wremia otrzymuje następujący telegram z Wiednia:

Według otrzymanych tutaj prywatnych wiadomości z Sofji, stronnicy księcia Battenberga rozwinieli energiczną działalność. Chodzą nawet słuchy o formalnym spisku. Kiedy doniesiono księciu Ferdynandowi o zamiarach usuniętego od tronu księcia Battenberga, księża Ferdynand zgwałcił się i zaczął aresztować przywódców. Dnia 10. bm. w rzeczy samej aresztowano kilka osób, między innymi sekretarza urzędowego w Sofji Markowa. Głównych jednak stronników Battenberga nie śmia się dotknąć. Bo to są przeważnie oficerowie. Armia i bez tego mocno jest niezadowolona, a niezadowolenie to w armji w obec dzisiejszych zarządów widocznie się wzmagają. W kołach wiedeńskich, sprzyjających księciu Koburskiemu — a takich jest tutaj nie mało — wiadomości podobnego rodzaju przykre sprawiają wrażenie. Według zdania osób dobrze powiadomionych, położenie księcia Koburskiego w Sofji stanie się wkrótce niemożliwe. Według ostatnio otrzymanych wiadomości, utworzenie gabinetu bynajmniej nie polepszyło położenia samowładnego księcia, ponieważ między nim a wieloma ministrami zachodzą rozliczne nieporozumienia*.

Radostawów przybył do Sofji wraz z prefektem Ruszczyku Mantawem. Ten ostatni przybył na

połączenie z rządu, ażeby się wyłumaczyć z zarzutów, jakie niektórzy obcy konsulowie przeciw niemu wnieśli.

One gądszymi wypadkami w Sofji zajmuje się opinia publiczna. Podczas gdy jedni boleują nad naruszeniem porządku, inni utrzymują, że nieporządku się znowu powtórzyć, jeżeli opozycja nie zaprzestanie napadów. Zresztą mało jest prawdopodobieństwa, ażeby organ opozycji (Tyrnowskiej konstytucji) natychmiast znowu się ukazał.

Karawelów znajdował się z siedmiu osobami a między tymi z byłym ministrem wojny Nikiforowem w obłożonym domu i przeszedł ostatnim w strzelaniu na napastników. Kilku żandarmów i inne osoby zostały w ścisłości kamieniami zranione.

Organ liberalny Swoboda rozpoczyna artykuł następującemi słowami: „Cośmy przewidzieli — stało się. Naród nie chce zdradzić”. Utrzymują, że książę nie wiedział o ekscesach w chwili gdy się na balkon ukazał; sądził tylko, że wypada mu podziękować za uczynioną owację.

Narodna Wola napada gwałtownie na program Karawelowa, utrzymując, że program ten w rzeczywistości dąży do nowych zamachów stanu i do nowych zbrodni. Program ten jednak nie będzie skutkował, ponieważ lud dobrze go zna. Wspominany organ gratuluje mieszkańcom stolicy podjęcia inicjatywy przeciw tym dążeniom, a gani natomiast gwałtowne czyny, ponieważ te rzucają zawsze złe światło na poważną manifestację polityczną.

Rząd bugarski zamierza starać się o pożyczkę w Wiedniu, a delegacji bugarskiej mają przybyć w tym celu w przyszłym tygodniu do Wiednia. Chodzi o 40 do 50 milionów franków na budowę kolei i haracz za Rumelją Wschodnią.

Z prowincji.

Jaśło 11. września. (Wybory uzupełniające.) Wskutek rezygnacji p. Józefa Jasieńskiego opróżniony został mandat z okręgu wyborczego Jaśło-Gorlice-Krosno. Wybór nowy rozpisanym został na 22. bm. Dla zajęcia się akcją wyborczą zwołał burmistrz jaśielski p. Metzger reprezentantów powiatu jaśielskiego na zgromadzenie przedwyborcze, na które oprócz mieszkańców miasta przybyło kilku z okolicznych miasteczek i kilku włościan.

Obecnym był także starosta p. Gabryszewski. P. Metzger, jako burmistrz, zagaiwszy zgromadzenie, wezwał do energicznego zajęcia się akcją wyborczą i zaproponował na przewodniczącego p. Stanisława Przyłęckiego, wiceprezesa rady powiatowej jaśielskiej, co przez aplauz przyjęto.

Następnie zabrał głos prof. Skiewicz i wyjaśnił, że do pochodzi, iż w powiecie jaśielskim akcja wyborcza tak się opóźniła, podczas gdy w Gorlicach i Krosnie znacznie już postąpiła. Jako przyczynę podaje mowa te okoliczności, że komitet centralny w Krakowie nie dał dotąd znaku życia a wyborcy jaśielscy długo wahałi się wystąpić samodzielnie, aby ich nie oszpeciło, że nie uznają powagi komitetu centralnego. Naczerwawiony dalej ważność teraźniejszych wyborów, zakończył mowa swe dłuższe przemówienie, stawiając następujące wnioski: 1. Aby wybrać komitet ścisłejszy w celu ostatniego porozumienia się z delegatami z Krosna i Gorlic co do kandydata. 2. Aby oznaczyć dzień 17. września b. r., w którymby ci delegaci w Jaśle zjechać się mogli, jakoteż aby na ten dzień zaprosić tych, którzy myślą starać się o mandat z tutejszego okręgu.

Po żywej dyskusji wszystkie powyższe wnioski uchwalono z tym dodatkiem, że tylko tacy kandydaci mogą liczyć na poparcie, którzy osobiście się stawią na zgromadzeniu delegatów w Jaśle 17. bm.

Oto przebieg tego zgromadzenia przedwyborczego. Na zakończenie dodaje, że w Gorlicach i Krosnie zarysowały się już pewne kandydatury, których zwolennicy starają się opinię publiczną dla nich przycisnąć usposobić.

I tak w Krosnie wystąpił już otwarcie ze swą kandydaturą p. August Lewakowski, adwokat i burmistrz m. Krosna, brat poła lwowski; w Gorlicach zaś p. Mieczysław Mielniczek, sędzia powiatowy z Biezia. Dowiaduje się również, że i p. Głuszkiec, radca sądu krajowego w Krakowie a były sędzia w Jaśle zgłosił listownie swoją kandydaturę do komitetu jaśielskiego. Odzywają się również listowo głosy za p. Augustem Gorajskim.

Daremnie pukał do Lampertiego i do Sbrilla. Obaj mistrze nie mieli w pogotowiu tenora z wyrobionym repertoarem.

Wykazali kontyngens odjechał w świat szukać po sławnych zagranicznych teatrach artystycznej kariery — a pozostali, nie posiadali dosyć wyrobionego głosu, szkoły i siły.

Sbrilla nie umiał poradzić.

Przed niedawnym jeszcze czasem, miał wprawdzie ucznia Polaka, z fenomenalnym głosem, i obszernym repertoarem, — lecz młodzieniec ten leżał w szpitalu, chory; — nie mogło być zatem o nim mowy.

Dyrektor nie słuchał już więcej. Podkoczył z radości, uściskał mistrza i zaczął się zawięzać do zakładu.

Tu leżał wychudły Adaś, któremu zwolna siły przybywały zaczęły. Potrzebował długo jeszcze czasu, aby się otrząsnąć z przykrych, rozpaczyliwych chwil życia, ze smutku i strapienia, z głodu i opuszczenia.

Usłyszawszy propozycję — zezwolił. Dyrektor szpitala parskał śmiechem.

Co? Spiewać? Dziś? Operę całą? — Ależ panie dyrektorze! Do śpiewu, potrzeba głosu, potrzeba zdrowia, potrzeba siły! — A on chory, na nogach ledwo utrzymać się zdoła!

Lecz Adaś po krótkim namyśle zerwał się na równe nogi.

— Dwa tysiące franków po przedstawieniu. Oto tysiąc a conto — rzekł dyrektor, wiedząc, że w podobnych razach mamona jest najsiłniejszym argumentem i najlepszym eliksirem ożywcym.

Stawa i majątek!

Wznieśli się do niego. Dziś miały się rozstrzygnąć jego losy. Dziś nareszcie niespodziewanie, urządzeniem opatrności, gwoli kaprysu, fantazji lub chętki nieznanego człowieka, wystąpić miał w tym przybytku, którego sława przynosiła nieznaną jeszcze jego nazwisko — na tych deskach, które go zgroma przajmowały, przed tymi kinkietami, które go zasłaniały, gdy jako widzi gubił się gdzieś w tłumie, przed tą publicznością, przed tym rojem, hałaśliwym, kapryśnym, którego brawa sprawiali

mu zawrócił głowy a sarkazmy, sykania i gwizdy, zupełnie nieraz zagłuszał. Więc spełnił się narzeczcie cel jego marzeń, jedynie życzenie życia całego! Wystąpił na tych deskach, sława jego rozjeżdża się szeroko, po całym świecie, obiegnie kraj cały a bującą wesoło i dumnie po obszarach ojczyzny zawiśnie z chwałą nad matczyną mogiłą!

Czuł w sobie siłę lwa. On sposta temu zadaniu. Dziś, nieznanego jego imię — jutro przybrane w laury, będzie głośne całym światu. Talentem swoim i głosem, rzuci pełną garścią tej publiczności, chciwej wrażeń i nowości.

Przyszedł.

Dyrektor zabierając go z sobą, nie posiadał się z radości. Odetchnął pełną pierśią. Krocie zostały uratowane, kosztiem niedźnych dwóch tysięcy franków.

I stało się to, co się stać musiało.

Początkowe wrażenia obrzydliwie czarnej przepaści, w której zaledwie rozbrzmiało można tysiące głosów ciekawych widzów, ocmiewających światła kinkietów, owego ogromu sceny, wśród której uczuł się sam, opuszczony jak na pustyni i ciekawych spojrzeń artystek w łożach aktorskich, które od stóp do głów go mierzły, wszystkie te początkowe wrażenia znikły. Przemógł je siłą woli.

Począł śpiewać.

Głos jego cudny, uroczy, harmonijny, jak ła czysty — falami swemi zapieniał obrzydliwie przestraszenie — śpiewał „sobie nie komu” — choć nie swe, jeno cudze pieśni...

Usłyszał nareszcie po raz pierwszy w życiu owe brawa hukające, które jak lawina toczą się z góry i coraz większe przybierając rozmiary, przemieniają się w jeden hałaśliwy łośkot do burzy podobny.

Wszystko szło doskonale.

Zewsząd gratulowano mu. Dyrektor zacierał ręce. Kasa była uratowana, świat uzyskał nowego tenora, a Polsee przybyło nowe nazwisko artysty.

W następnych jednak aktach, uczuł już zmęczenie.

KRONIKA.

Nekrologia. W Krakowie zmarł dnia 12. bm. Józef Ochocki, właściciel dóbr na Podolu galic. —

Wincenty Chełmiński, korespondent i współpracownik wielu pism krajowych, pisujący pod pseudonimem „Korwin”, zakończył doczesny żywot po dłuższej chorobie w Wilnie, w dniu 9. września, licząc 37 lat wieku zaledwie. Ostatnim jego pracą był wyszły już w roku bieżącym zbiór nowelli, obrazków i rymów ulotnych p. t. „Z życia”. Sp. Chełmiński przemieszkował od lat najmłodszych w Wilnie, gdzie był jednym z głównych współpracowników zwiniętej obecnie księgarni Orzeszkowej. Okoliczności sprawowały go do Warszawy, żądał parę miesięcy temu udał się do swoich, do Wilna i tam dokonał żywota. — Adolf Horunter, porucznik rachunkowy przy 2. pułku artylerji, zmarł we Lwowie w 35 roku życia. — Aleksander Bojanowski, uczeń szkoły normalnej ś. w Wilnie, zmarł we Lwowie w 14 roku życia. — Marja z Suchackich Łapków, obywatelka miasta Lwowa, zmarła w 52 roku życia.

Kalendarz. Czwartek (15.): Nikodemus mecz. — Budziszka. Wschód słońca o godz. 5. min. 44, zachód o godz. 6. min. 6.

Kalendarz myśliwski. We wrześniu wolno polować na jelenie, kozy (rogacze), lisy, jarzabki, cietrzewie i guszcze, bażanty i kuropatwy, przepiórki i dzikie gołębie, drogie i pardwy i ptactwo błotne i wodne w ogólności.

Z życia towarzyskiego. Ślub prof. dr. Dargana z panną Celiną Żuk Skarszewska, córka Franciszka i sp. Kazimiry z Hebdów Żuk Skarszewskich, odbędzie się w kościele parafjalnym w Tęgoborzy dnia 17. bm. o godz. 12. w południe.

Zniżone ceny jazdy do Krakowa. Kolej Karola Ludwika donosi nam, że z powodu rozmaitych uroczystości projektowanych w Krakowie, wydanych dla zwiedzających wystawę krakowską po znizonych cenach dnia 17. bm. z siedmiu na dziesięć dni. Po drodze zatem jadący za takimi biletami do Krakowa dnia 17. bm. będą mogli wyjechać z Krakowa dopiero 26.

Takie bilety wydawane w dniach 24. i 28. będą miały i nadal tylko siedmiodniową ważność.

Obywatelstwo honorowe. Rada miasta Podgórze w dowód uznania i wdzięczności, a także bardzo skutecznej pracy w zawodzie nauczycielskim w tamtejszej gminie, uchwała jednomyślnie udzielić pani Agnieszce Jahlrzykowskiej obywatelstwo honorowe miasta Podgórze.

Bociany. Któż ich nie lubi? Poezycie te ptaki klekotem zapowiadają nam wiosnę, miejsce chwilowego pobytu uważają za drugą ojczyznę, gniazdo swe kochają i szanują. Nie o tych to jednak bocianach chemy mówić, ale o tych, których klekot podobny raczej do krakania wrony, które nietylko nie przywiązują się do swego gniazda, ale uważają za swą powinność pisać w nie ile się da tyłko. Do takich bocianów należą niektórzy korespondenci pism polskich zakordonowych, którzy cały swój talent wylają w tym kierunku, ażeby Galicję i jej mieszkańców przedstawili w najczarniejszym i często obdanych barwach. W Galicji nie się nie robi, Galicja strupieszka, Galicja nie nie warta, Galicja głupia — to są jeszcze najłagodniejsze formy, w jakie niektórzy z pp. korespondentów elokwabracja swe ubierają. Mniej dziwny się tym panom: robią to dla milego grosza, ale istotnie dziwić się należy redaktorom pism polskich, że podnie nie wiążą, dzieciom, jeżeli nie potwarze, w piśmiech swych zamieszczają. Bawne w uszczyniam zamiarze, braterskie wykroczenie błądów, to wszystko jest przecież czem innym, niż systematyczne oczernianie. Refleksje te wywołała w nas korespondencja ze Lwowa do Głosu, wychodzącego w Paryżu, w której tyle jest nieprawdy ile słów, w której oskarżenie zamiast do pewnej części rozciągnięte jest na całe nasze społeczeństwo. Irytujemy się na korespondentów pism niemieckich i rosyjskich, w których nas nie łączy nic wspólnego, oż dopiero powinniśmy myśleć o tych, którzy jako dzieci tej ziemi w ten sposób o swej matce się wyrażają. Doprawdy wstyd!

Na kongres międzynarodowy higieniczny do Wiednia wyjeżdżają ze Lwowa jako delegaci namiestnictwa: dr. Alfred Biesiadecki i dr. Adam Czyżewicz, z ramienia towarzyszą lekarza dr. Wiktora Opolaki, z uniwersytetu rektor dr. Piłat, ze szkoły politechnicznej rektor profesor Maryniak, jako delegaci miasta dr. A. Pawlikowski fizyk, dr. M. Wasowicz chemik i p. Górecki inżynier, z szkoły weterynaryj dr. Józef Szpilman, wreszcie jako delegat gremjum aptekarzy Galicji wschodniej pp. Jakób Piepes i Karol Sklepiański.

Inna to rzecz śpiewać w Sbrilla operę całą, a inna zupełnie po raz pierwszy w życiu, mierzyć się ze wzniesieniem, krytyką i owym kapryśnym, strasznym sędzią, którego nazywają „publicznością”.

Gorąco, ciasny kostium, przerażająca cisza słuchających tłumów, nagły gwar po odśpiewanej arjach, wszystko działo się zabójczo.

Usłyszał szmery, następnie sykania — a gdy nagle siły go opuściły, nie zdążył i fizyczne zmęczenie wzięły górą nad wolą, gęły głos zamarł i zamiast górnego C krętał wydała jęk ochryplawy — w oczach mu się zamigotało — doznał zawrotu głowy. Usłyszał gwizdania — zemkład... i... i gdy przed śmiercią, na chwilę oprzytomiał — jakże smutnemi mu się wydały te zimne, ponure ściany lwowskiego szpitala...

I było mu smutno — o! stokroć smutniej niż w kraju...

Bliskim się czuł tych pałaców i marmurów, owych szesnastu wspaniałych kolumn, owej katedry i jej dwóch tysięcy białych, nieruchomych posągów, które ongi tak smutnie patrzyły na wszystkich, bliskim się czuł owego króla przestworza, owego młodego, ciepłego, wloskiego słońca, które na zawsze zgasnąć miało dla niego — lecz jakże była daleka awa niedościgniona droga do sławy, owe laury Scallii, które piętno wielkiego artysty wyszczać miały na jego czole, jakże dalekim był kraj rodzinny i to blade nasze poczciwe słońceczko, które z jasnego wychylało się lazuru, świecę smutnie, nad biały miłymi w porze zimowej i nad mogiłą biednej matki...

O! jakże mu było smutno!.. Stokroć smutniej — niż u nas...

Po kilku dniach, skromny krzyż drzewiany na Nuovo Cimiteo, kosztem poczciwego Sbrilla umieszczony, oznajmił przechodniom, że zmarł w Medjolanie śpiewak, zrodzony w dalekiej polskiej krainie.

Jan Kazimierz Zielinski.

Mianowania. Prezydium namiestnictwa zamianowało kancelistą sądu krajowego we Lwowie, Stanisława Kolasińskiego, stałym kancelistą namiestnictwa, zaś kancelistą prokuratorji skarbu we Lwowie, Klemensa Chłędowskiego, dalej podoficera rachunkowego przy 11. dywizji pociągów wojkowych, Antoniego Sidorowicza, we Lwowie, tudzież wachmistrza żandarmerji, Józefa Jaglarza, w Chrzanowie, prowizorycznymi kancelistami namiestnictwa.

Stypendjum w rocznej kwocie 800 złr. w. a. z fundacji sp. Maksymiljana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla młodzi polskiej, oddającej się sztuce malarstwa i medycynie, przeznaczone dla młodzińców, oddających się malarstwu lub rytmicznemu a pragnących udać się za granicę dla wydoskonalenia się w obranym zawodzie, nadał Wydział krajowy na rok szkolny 1887/8 panu Sylwestrowi Włodzimierzowi Leonowi trójca imion Tetmajerowi, byłemu uczniowi ok. szkoły sztuk pięknych i król. bawarskiej akademji sztuk pięknych w Monachium.

Zatwierdzenie wyboru. Cesarz zatwierdził wybór hr. Zbigniewa Lanckorońskiego na zastępcę prezesa Rady powiatowej w Sokalu.

Lwowski pułk piechoty nr. 30 w sile trzech bataljonów stać będzie obecnie w Plevie w Bosniji. Jesteś miesiąc nie wielka, nie połączona komunikacja kolejowa, u stóp Karstu. Okolica monotonna i mało zalesiona. Tylko 9 kompanij stać będzie w samej miejscinie, 3 będą detaszowane w pobliskiej okolicy. Z przebywających obecnie we Lwowie oficerów tego pułku przydzieleni zostali do Bosniji porucznicy Reymann i Witoszyński, podporucznicy Pilar i Churain, kadeeci zastępcy oficerów Prawdzie Szamota i Reymann.

Podziękowanie. Komitet, zawiązany z inicjatywy stryjskiego oddziału towarzystwa „Rodzina” celem uroczystego przedstawienia amatorskiego na rzecz budowy oerki gr. kat. na przedmieściu Łanach w Striju, składa podziękowanie wszystkim, którzy bez różnicy obrądku przyczynili się bądź to hojnie datkami, bądź to czynnym współdziałaniem, do świętego powołania festynu, urządzonego dnia 4. bm. w ogrodzie Olszynie w Striju.

Robotnicy zatrudnieni przy pokrywaniu Pełwi dopuszczają się karygodnych żartów, rzucając na przyspężającej się robotom publiczność cementem. Onegdaj zasypano jednemu z widzów oczy, wczoraj obrzyżano cementem kilku osobom suknie, wyrządzając im w ten sposób znaczną szkodę. Pomocnym w tych wyrobkach jest im strażnik magistracki Stanisław Cap, który zachowując się względem publiczności w sposób grubiański i arogancki.

Na ementarz Kyczakowski już od dłuższego czasu jać niewyśledzeni jeszcze złodzieje krańca z grabieżow kwiaty i kule szklane różnokolorowe. Onegdaj z grabieżow generała D. skradziono w nowy 13 takich kul szklanych. Cztery takie kule odszukała policja u handlarza starzyną Ojzasa Szargła ukryte w koszu. Należałoby na ementarz pomnożyć służbę i zapobiedz w ten sposób dalszym kradzieżom.

Wskutek nieostrożnej jazdy parobek Wasył Czepiel przejechał wczoraj rano na ul. Sobieńskiego powracającego ze szkoły do domu 9-letnią córkę L. Brucknerowej. Dziecko odniosło ciężkie skaleczenie w głowę.

Niewyśledzeni złoczyńcy usiłowali wczoraj w noc włamać się do restauracji Chai Schneider przy ul. Koryntnej l. 12. W tym celu wywiercili zło dzieje we drzwiach wchodowych świdrem kilka dziur, zostali jednak spłoszeni i umknęli.

Zapiski policyjne. Skradziono z otwartego pomieszkania rypsowa, grubą kape, koloru czerwonego w czasie wczoraj; biłą kape pikową, damski płaszcz sukienki, kaftanik perkalowy i damską włóczkową kamizelkę. — Znalezione dwie nowe niedokończone cholewy ze skóry ojcowej: pugłares z kwotą l. złr. 87 et.; łaskę trzciniową ze srebrnem okuciem. — Zgubiono złotą bransoletę, rubinami wysadzana, wartości 12 złr.

Pożar lasu. W Gruszcowa, powiatu limanowskiego, zgorzała część lasu wartości niebezpiecznej 250 złr.

Manewry. W Peleje (komitat zemplński) onegdajsze manewry polegały na wzajemnym ataku 15. i 27. dywizji; bitwa rozpoczęła została przez artylerję (partja południowa), poczem wkrótce wstąpiła także kawalerja, wskutek czego piechota zajęła teren walki. Cesarz, który był obecny przez cały czas trwania bitwy, chwalił szczególnie 34. i 37. pułk piechoty za wzorowo wykonane marsze, wyrażając się w ogólności z uznaniem. Atak środkowej dywizji Sternieka rozstrzygnięty bitwą w chwili, gdy cała dywizja kul Czieharzowi się cofała. Po siedmiodziennym trwaniu manewrów zakończono je, poczem cesarz ponownie wyraził swe uznanie. Szczególnie piechota odznaczyła się nadzwyczajnymi marszami w czasie ogromnych upałów.

W ministerstwie honwedów odkryto temi dniami — jak donoszą z Peszu — oszukane manipulacje rachunkowe, prowadzone systematycznie od kilku już lat przez dwu oficerów, których też niezwłocznie teraz uwieczono. Jednym z nich jest major honwedów i radca rachunkowy w ministerstwie honwedów Tomisicia. Od roku 1882 począwszy miał także obowiązek rewidowania rachunków, sporządzanych przez kapitana Schindlera a dia 80 bataljonu honwedów, stojącego załoga w Zagrzebiu. Oż Schindler przesłał do ministerstwa obrachunki fałszywe, a Tomisicia, działając z nim wiodzone w porozumieniu, przepuszczał je przez swoje ręce bez zarzutu. Dopiero przez kilka dniami jeden z urzędników rachunkowych tego ministerstwa, szperając w archiwum, wpadł przypadkiem na taki fałszywy rachunek i od pierwszego rzutu oka rozpoznał oszukańczą manipulację. Udał się też zaraz do Tomisicia i wezwał go do naprawy tej przydybaniej malwersacji, w przeciwnym razie będzie musiał zrobić do przełożonej władzy doniesienie. Gdy mimo tego gróźb Tomisicia sprawy rzeczony nie załatwił, urzędnik ów, obowiązując się ewentualnie kary jako współwiny, zakomunikował swoje odkrycie szefowi biura pułkowego Jagisowi. Zacytowany przez pułkownika Tomisicia przyznał się do winy w zupełności, mimo to Jagis puścił go swobodnie do domu, przypuszczając zapewne, że on, jako oficer, będzie sam wiedział, co obecnie uczynił mu wypadło... Dopiero nazajutrz wieczorem udał się komisja wojskowa do mieszkania Tomisicia i aresztowała go, równocześnie zaś zarządzone w drodze telegraficznej uwiecznienie kapitana Schindlera w Zagrzebiu.

Czy książę Ferdynand jest „Wysokością”? Wiedeński korespondent Gasety Kolonjskiej twierdzi w jednym z ostatnich listów swoich, że ks. Ferdynandowi należały się tylko tytuły „Durchlauch”, jako przyznany mu w swoim czasie przez cesarza austriackiego, nie zaś „Hoheit”, co dotychczas kładziono błędnie przed jego nazwiskiem. W obec tego wystosowała redakcja gotajskiego kalendarza dworskiego list do Kolm. Zty, z protestem, na poparcie którego dołączyła kopję następującego pisma ces. Franciszka Józefa do oja ks. Ferdynanda: „Szczególnie kochany mój książę! Ponieważ skutkiem zawrótce się mającego związku małżeńskiego, arc. Rudolfa, z ks. Stefanją, stosunki pokrewne pomiędzy moim domem a W. miłości staną się jeszcze bliższe, przeto widać się

spowodowanym udzielić WK. Mości i jego prawnym następcą dla granic mojego państwa tytuł „Wysokość” i cieszy mnie, że w ten sposób mogę wyrazić WKM. moje uznanie za okazywane zawsze dla mnie i domu mojego wierne i lojalne usposobienie WKM. — Do ks. Augusta Ludwika Wiktora Sachsen-Coburg i Gotha, ks. Saskiego, Jego Wysokości.”

17.000 (?) szkolnej działują w odświeżeniu sukniach z bukiecikami bławatków tworzyło 12. bm. szpaler od dworca aż do zamku w Szczecinie, dokąd w dniu tym — jak wiadomo — przyjechał cesarz Wilhelm z żoną, wnukiem ks. Wilhelmem i liczną świtą.

księżna Klementyna Koburska, matka księżki bułgarskiej, została wybrana honorową przewodniczącą Towarzystwa dobroczynności dam w Filipopolu. Księżna telegraficznie oświadczyła, iż chętnie wybrój przyjmując. Telegram wystosowany był do pani Dobrogów. Mówią, że inne dobroczynne towarzystwa chcą podobną awarię uczcić mianując księżkę.

To coś warta! Pan Ziliak, kupiec w Lipsku, zawiadomił w tych dniach swych przyjaciół o szczególnem dłaż zdarzeniu urodzin trzydziestego dziecka. Z tej pięknej liczby progenitury p. Ziliaka żyje i cieszy się dobrem zdrowiem dwadziestcia i dwójce.

Szczęśliwi rodzice! Polacy w Brazylji. (Wyjętek z prywatnego listu.) Coritiba, w prowincji Parana, d. 1. sierpnia. Ponieważ w okolicy Coritiby zamieszkuje przeszło 10.000 kolonistów Polaków, z tych także znaczna liczba z Galicji, przeto zamierzam tu założyć polską gazetę ludową pt. *Wiarus w Brasylji*. Potrzebne na ten cel członki polskie sprowadzę z Europy a ponieważ z zawodu jestem cecerem i drukarzem (jakkolwiek obecnie trudni się innym, zykawiejszym procederem) i byłem też w Europie dawniej w redakcji pism ludowych zatrudnionym, zatem spodziewam się, że zamiar mój powinien się udać, tambarzdie, iż nie mam na oku materialnych zysków, lecz przeważnie podniesienie ducha polskiego między tutejszymi kolonistami a zarazem utrzymywanie ich w łączności z krajem. O tyle zaś wydawnictwo takich gazet w duchu polskim i katolickim uważam za konieczną potrzebę, że stosunki tutejszych kolonistów polskich pod względem religijnym są niestety smutne i opiekania godne. Brak znacznych i godnych kapłanów, którzyby w winnicy Pańskiej z miłością i gorliwością dla chwały Bożej pracowali mocno, daje się dotkliwie uczuwać a zwłaszcza tutejsze liczne kolonie utworzone z wychodźców z Galicji nie mają żadnego stałego duszpasterza. Zakupując w moim handlu towary, uważaj się ei biedacy, bądź częstego uszykania słowa Bożego i pociechy religijnej gorzko na to, że posiadać wydobywają piękny kościół i probostwo, lecz stałego kapłana Polaka nie mogą się doczekać. Wprawdzie kolonisti z Prus mają u siebie dwóch księży, lecz ci tylko czasem zajeżdżają do kolonij galicyjskich, co zaledwie raz na pół roku się zdarza a kolonja Thomas Couelho w pobliżu Coritiby, licząca przeszło 4000 dusz, nie posiada już od 2 lat żadnego księdza! Można więc sobie łatwo wyobrazić, jak ten biedny nasz ludek pod względem religijnym marneje i dzieże musi — dlatego też pomoc przez sprawdzenie i osiedlenie się tutaj kilku zanych i przykładnych kapłanów polskich jest nietylko wskazaną ale powodziłabym nawet rzeczą nagłą.

Nowy kandydat. Presse podaje sensacyjną wiadomość jakoby kilku członków izby handlowej lwowskiej zamierzało postawić jako kandydata na posła do rady państwa Bacuchemę.

Tegoby tylko jeszcze brakowało! Dalej narzucę nam gdzieś w okręgu jakimś wyborczym p. Knotza! **Deputacja.** złożona z pp. A. Jastrzębskiego i Jęzeczewicza, wjechała na ręce prezydenta p. Loebla petycję mag. farm. z Galicji o pomnożenie aptek w Galicji.

Brak wychowawcy. Otrzymałmśmy od osoby poważnej następujące pismo, które z opuszczeniem nazwisk przytoczonych wstawiamy: „Każdy z nas wie, że dziecko, które wychowawca nie wychowuje, a wychowawca nie wychowuje, nie wychowuje — a który przeważnie tracą różnej przedpewności niż salonem. Jestto owa sama bombakowa, która wrodzona godność i powagę swą się zastępuje krykliwość i impertynencjami zachowaniem się. Dzieci

